

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

«الْعَالِمُ بِزَمَانِهِ لَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ اللَّوَائِسُ»

الكافي، جلد ۱، صفحه ۲۶

امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:

درس خواندن و تهذیب اخلاق و هوشیاری سیاسی همراه با تلاش‌های انقلابی، وظایفی هستند که دختران و پسران این نسل باید آنها را هرگز فراموش نکنند. ۱۳۹۸/۹/۲۴

عنوان:

چپ و راست

شناسنامه مطلب	
b-267	کد مطلب
بصیرتی / مباحث آموزشی / گام اول: اطلاعات سیاسی / مقدماتی	رده
چپ و راست، چپ، راست، اصولگرا، اصلاحطلب	برچسب
	توضیحات

پایگاه تزکیه‌ای، علمی، بصیرتی و مهارتی نُمُو

nomov.ir

چپ و راست

کلیات

اصطلاح «چپ و راست» از مفاهیم مبهم و لغزنده و پرفراز و نشیب در تاریخ و ادبیات سیاسی است. این دو اصطلاح و نیز اصطلاح «میانه»، ابتدا در زمان انقلاب کبیر فرانسه معمول شد؛ به گونه ای که نماینده های محافظه کار و طرفدار پادشاهی در سمت راست رئیس مجلس و نمایندگان جمهوریخواه و انقلابی در سمت چپ و نمایندگان میانه رو در وسط می نشستند.

نمود کامل راستگرایی را در محافظه کاری می توان یافت، فاشیستها نیز با وجود تفاوت در اصول از راستگرایان افراطی محسوب می شوند. نمونه گروه های چپ نیز سوسیالیستها و رادیکالیست ها می باشند. کمونیستها و آنارشپیستها نیز جزء چپ های تندرو محسوب می شوند. لیبرالیستها هم از گروه های میانه رو محسوب می شوند.

اصول کلی چپ و راست

به طور کلی عقاید بیشتر گروه های چپ را می توان این گونه برشمرد: میل به تغییر شتابان در وضع موجود از لحاظ سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، مخالفت با دخالت مقامات روحانی و دینی در سیاست و تعلیم و تربیت، اعتقاد به آزادی سیاسی، تساوی حقوق سیاسی، برابری در برابر قانون، تساوی حقوق زن و مرد، اعتقاد به عقل گرایی و... در مقابل، بیشتر تفکرات موسوم به راست عبارت اند از: مخالف تغییر وضع موجود به ویژه تغییرهای ناگهانی و انقلابی، نگاه به دین به عنوان عنصر ثابت کننده ی اجتماع و استفاده از آن در تعلیم و تربیت، عقاید ملی گرایانه و میهن پرستی، معتقد به بازار آزاد و مالکیت خصوصی و حفظ امتیازات طبقات ممتاز و...

چپ و راست در ایران

علاوه بر لغزندگی مفهومی این اصطلاح، کاربرد آن برای مرزبندی های سیاسی ایران نیز ناروشن و نارسا به نظر می رسد؛ اما با وجود این و با مسامحه در کاربرد آن، از زمان مشروطه می توان رد پای جناح های چپ و راست را جستجو کرد. «حزب دموکرات» که اغلب تحصیل کرده های فرنگ رفته بودند عقاید چپ گرایانه و «حزب اعتدالی» مرکب از روحانیون و اشراف اعتقادات راس گرایانه داشتند. در دوره پهلوی اطلاق چپ به توده ای ها و کمونیستها بسیار شایع بود.

پس از انقلاب و بعد از عزل بنی صدر این اصطلاح وارد ادبیات سیاسی ایران شد. نیرو های انقلابی که دچار اخلاف شدید شده بودند به چپ و راست تقسیم شدند.

در دوره نخست وزیری موسوی نیروهای موسوم به به چپ اکثریت یافتند. این گروه انقلابی، تندرو و رادیکال، ضد آمریکا و اسرائیل، اصول گرا، طرفدار ولایت مطلقه فقیه و خواهان اقتصاد بسته و دولتی بودند. عمده ترین گروه های طرفدار این جناح را مجمع روحانیون مبارز، اعضای سازمان مجاهدین انقلاب و دفتر تحکیم وحدت تشکیل می دادند.

در مقابل این جناح، طیفی از نیروهای انقلاب به راست موسوم شدند. آن ها معتقد به ولایت مطلقه فقیه، حفظ فرهنگ سنتی، مدیریت دینی، اقتصاد آزاد و بازاری بوده و مخالف اصلاحات ارضی و سهمیه بندی کالاها، مخالف تغییرات عمیق و ناراضی از دولتی شدن تجارت خارجی هستند. عمده گروه های راست گرا عبارت اند از: جامعه روحانیت مبارز، جامعه مدرسین قم، جمعیت موفقه و جامعه اسلامی مهندسان.^۱

^۱ - برداشتی از کتاب «فرهنگ واژه ها»، صفحه ۲۱۶